

REPUBLIKA HRVATSKA
GRAD ZAGREB

GRADSKI URED ZA GOSPODARSTVO,
EKOLOŠKU ODRŽIVOST I STRATEGIJSKO PLANIRANJE

Odjel za statističke i analitičke poslove

PRIOPĆENJE

17. svibnja 2023.

TRGOVINA NA MALO SIJEČANJ – OŽUJAK 2023.

Pad prometa od trgovine na malo u prvom tromjesečju 2023. za 13,8% u odnosu na četvrto tromjesečje 2022.

Ukupan promet od trgovine na malo u Gradu Zagrebu u razdoblju od siječnja do ožujka 2023., prema nominalnim indeksima, pao je za 13,8% u odnosu na razdoblje od listopada do prosinca 2022. Od svih djelatnosti, najveći pad bilježi djelatnost Trgovina na malo internetom ili poštom za 29,5% te Trgovina na malo neprehrambenim proizvodima (osim trgovine motornim gorivima i mazivima) za 16,7%.

Nastavlja se rast prometa trgovine na malo u Gradu Zagrebu na godišnjoj razini

U prvom tromjesečju 2023. u odnosu na isto razdoblje prošle godine promet od trgovine na malo porastao je za 14,7%. Najveći porast ostvaruje djelatnost Trgovina na malo neprehrambenim proizvodima (osim trgovine motornim gorivima i mazivima) za 20,4%, dok jedini pad bilježi Trgovina na malo internetom ili poštom za 0,1%.

Nespecijalizirane prodavaonice pretežno živežnim namirnicama imale su najveći utjecaj na porast prometa

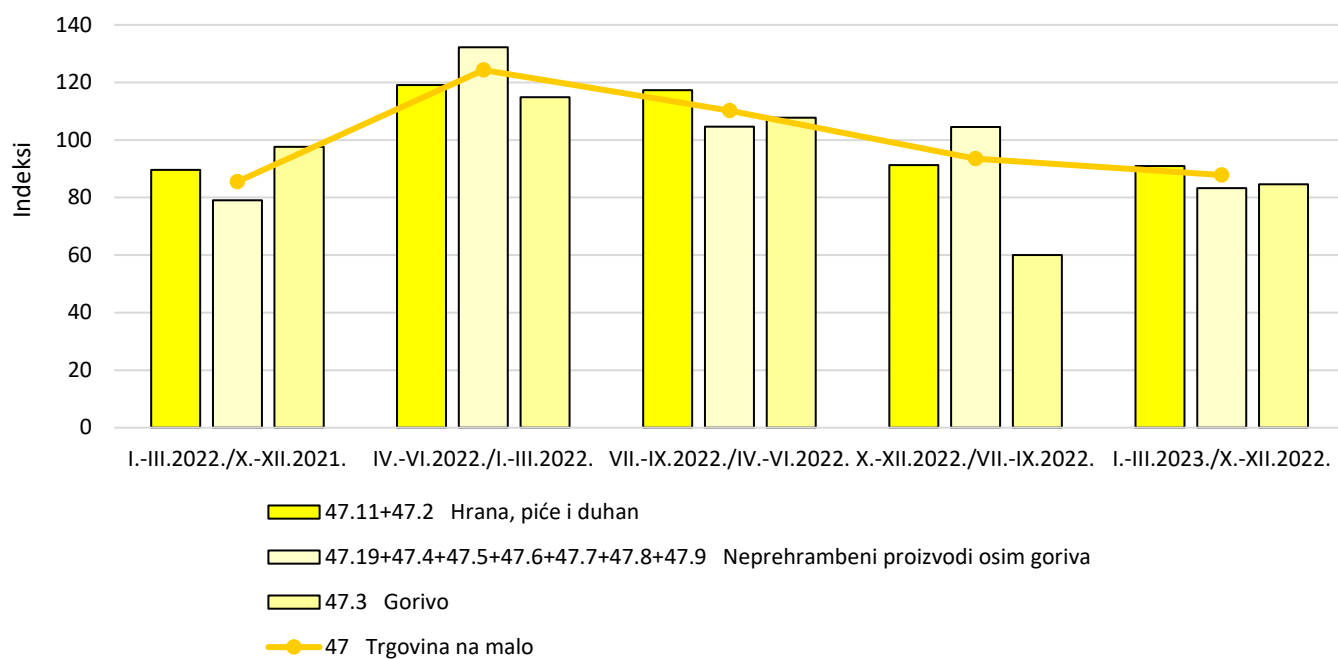
U razdoblju od siječnja do ožujka 2023. u usporedbi s istim razdobljem 2022., porast prometa ostvarilo je deset trgovačkih struka, a najveći utjecaj na rast nominalnog prometa od trgovine na malo imale su trgovačke struke Nespecijalizirane prodavaonice pretežno živežnim namirnicama s rastom prometa za 17,0% i s utjecajem na ukupni indeks prometa od 4,8%, Ostale nespecijalizirane prodavaonice s rastom prometa za 33,0% i s utjecajem na ukupni indeks prometa od 3,0% te Motorna goriva i maziva s rastom prometa za 6,6% i s utjecajem na ukupni indeks prometa od 1,9%.

Ukupan promet trgovaca na malo (odjeljak 47 NKD-a)¹⁾ bilježi porast prometa na godišnjoj razini

Ukupan promet što su ga ostvarili poslovni subjekti registrirani u Gradu Zagrebu kojima je trgovina na malo pretežna djelatnost (razvrstani u odjeljak 47 NKD-a 2007.) bilježi pad od 13,8% u prvom tromjesečju 2023. u odnosu na četvrto tromjesečje 2022., a u odnosu na prvo tromjesečje 2022. njihov promet nominalno je porastao za 7,0%.

¹⁾ Ukupan promet trgovaca na malo (odjeljak 47 NKD-a) jest promet što ga ostvaruju svi poslovni subjekti kojima je trgovina na malo pretežna djelatnost te su razvrstani u odjeljak 47 NKD-a 2007.

G 1. LANČANI INDEKSI TRGOVINE NA MALO

Izvor: DZS; obrada: GUGEOSP - Odjel za statističke i analitičke poslove

1. NOMINALNI INDEKSI PROMETA PREMA PRETEŽNOJ DJELATNOSTI POSLOVNOG SUBJEKTA PREMA NKD-u 2007.

		Ukupan promet trgovaca na malo (odjeljak 47 NKD-a) ¹⁾		Promet od trgovine na malo	
		<u>I. - III. 2023.</u> X. - XII. 2022.	<u>I. - III. 2023.</u> I. - III. 2022.	<u>I. - III. 2023.</u> X. - XII. 2022.	<u>I. - III. 2023.</u> I. - III. 2022.
	Ukupno	86,2	107,0	86,2	114,7
47	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	86,2	107,0	87,8	112,4
47.11 + 47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima	90,4	115,2	90,9	115,9
47.19 + 47.4 + 47.5 + 47.6 + 47.7 + 47.8 + 47.9	Trgovina na malo neprehrambenim proizvodima (osim trgovine motornim gorivima i mazivima)	84,3	121,0	83,3	120,4
47.3	Trgovina na malo motornim gorivima i mazivima u specijaliziranim prodavaonicama	75,0	85,0	84,6	102,7
47.91	Trgovina na malo internetom ili poštom	73,0	102,4	70,5	99,9
47 - 47.3	Trgovina na malo, osim specijalizirane trgovine motornim gorivima i mazivima	87,2	118,1	86,8	118,2
Ostale djelatnosti (izvan odjeljka 47)		-	-	85,8	113,6

¹⁾ Vidi Metodološka objašnjenja.

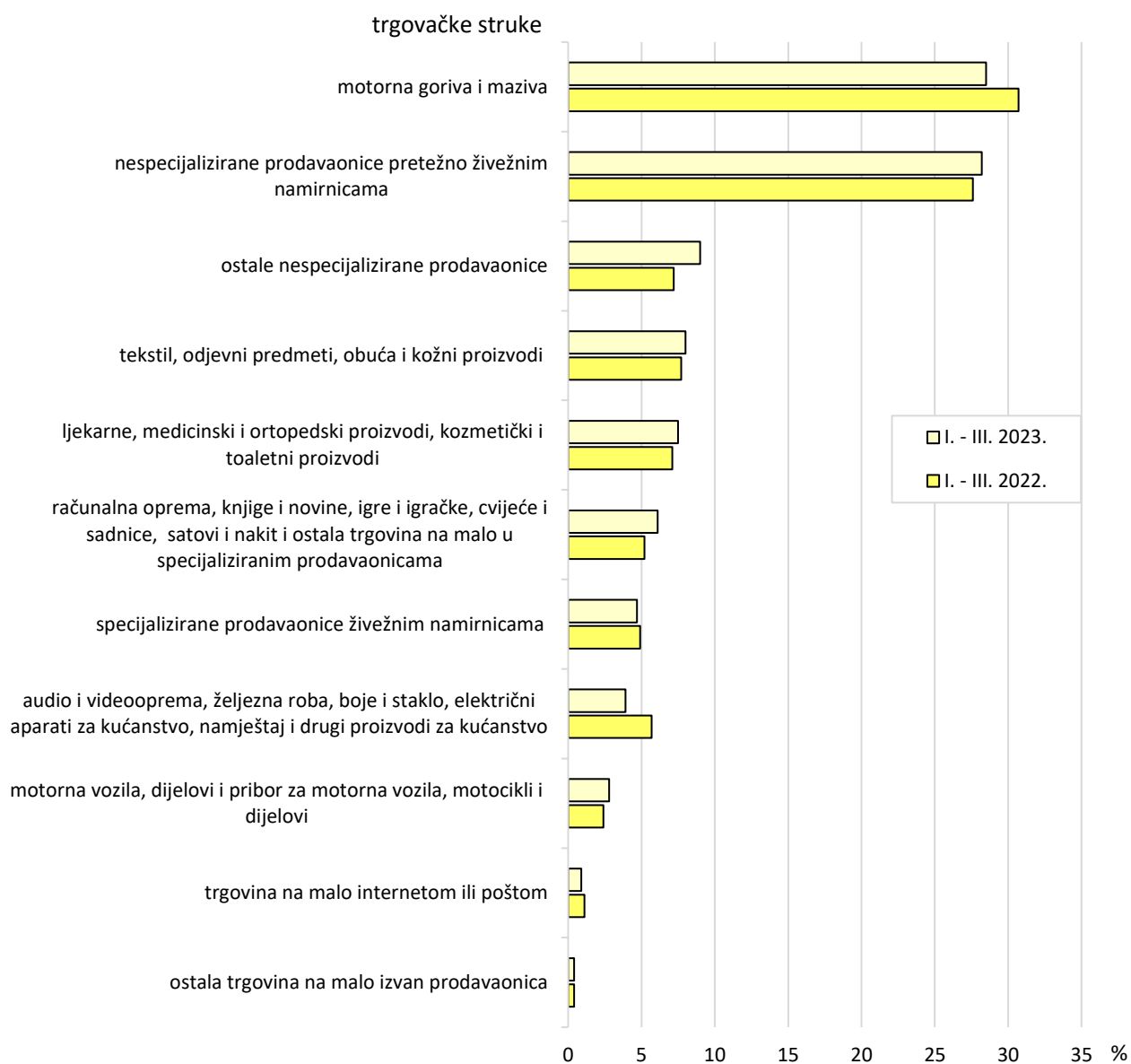
Izvor: DZS

2. NOMINALNI INDEKSI PROMETA OD TRGOVINE NA MALO PREMA TRGOVAČKIM STRUKAMA

		Udio u ukupnom prometu, % I. - III. 2023.	Utjecaj na ukupan indeks ¹⁾ , % <u>I. - III. 2023.</u> I. - III. 2022.	Indeksi prometa	
				<u>I. - III. 2023.</u> X. - XII. 2022.	<u>I. - III. 2023.</u> I. - III. 2022.
	Ukupno	100,0	-	86,2	114,7
	Ukupno, osim motornih vozila i motocikala, njihovih dijelova i pribora te motornih goriva i maziva	68,7	-	86,7	117,9
01 + 03 + 04	Motorna vozila, dijelovi i pribor za motorna vozila, motocikli i dijelovi	2,8	0,8	103,8	129,9
30	Motorna goriva i maziva	28,5	1,9	83,7	106,6
11	Nespecijalizirane prodavaonice pretežno živežnim namirnicama	28,2	4,8	91,1	117,0
19	Ostale nespecijalizirane prodavaonice	9,0	3,0	83,0	133,0
21 + 22 + 23 + 24 + 25 + 26 + 29	Specijalizirane prodavaonice živežnim namirnicama	4,7	0,5	88,0	110,6
73 + 74 + 75	Ljekarne, medicinski i ortopedski proizvodi, kozmetički i toaletni proizvodi	7,5	1,5	91,8	120,4
51 + 71 + 72	Tekstil, odjevni predmeti, obuća i kožni proizvodi	8,0	1,6	74,1	120,1
43 + 52 + 54 + 59 + 63	Audio i videooprema, željezna roba, boje i staklo, električni aparati za kućanstvo, namještaj i drugi proizvodi za kućanstvo	3,9	0,1	85,8	101,9
41 + 42 + 53 + 61 + 62 + 64 + 65 + 76 + 77 + 78	Računalna oprema, knjige i novine, igre i igračke, cvijeće i sadnice, satovi i nakit i ostala trgovina na malo u specijaliziranim prodavaonicama	6,1	1,7	92,7	128,3
91	Trgovina na malo internetom ili poštom	0,9	0,0	70,5	99,9
79 – 89 + 99	Ostala trgovina na malo izvan prodavaonica	0,4	0,0	88,8	108,2

¹⁾ Vidi Metodološka objašnjenja.

G 2. STRUKTURA PROMETA TRGOVINE NA MALO PREMA TRGOVAČKIM STRUKAMA,
SIJEČANJ - OŽUJAK, 2022. I 2023.

Izvor: DZS; obrada: GUGEOSP - Odjel za statističke i analitičke poslove

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA¹⁾

Izvor podataka

Podaci o prometu od trgovine na malo rezultat su redovitog istraživanja Mjesečni izvještaj trgovine na malo (obrazac TRG-1) i administrativnih izvora podataka (datoteka fiskalizacije Porezne uprave).

Podaci se prikupljaju pomoću mrežne aplikacije (tzv. CAWI). Izvještajne jedinice neposredno ispunjavaju podatke na e-obrascu TRG-1, koji se nalazi na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

Metodologija istraživanja temelji se na Uredbama Vijeća Europske zajednice br. 1165/98. o kratkoročnim statistikama (Dodatak C), 1158/05 i 1503/06, Uredbi (EU) br. 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika i Uredbi Komisije (EU) br. 2020/1197.

Istraživanje se provodi na temelju Zakona o službenoj statistici (NN, br. 25/20.).

Obuhvat i usporedivost

Istraživanjem su obuhvaćeni poslovni subjekti (pravne osobe i obrtnici) koji su prema pretežnoj djelatnosti registrirani u trgovini na malo (odjeljak 47 NKD-a 2007.). Obuhvaćeni su i izabrani poslovni subjekti iz ostalih djelatnosti ako obavljaju trgovinu na malo.

Istraživanje se provodi metodom uzorka. Okvir za izbor uzorka jesu poslovni subjekti ili njihovi dijelovi registrirani u Statističkome poslovnom registru Državnog zavoda za statistiku. Od 2021. okvir za izbor uzorka proširen je s pomoću administrativnog izvora podataka (datoteka fiskalizacije Porezne uprave).

Poslovni subjekti razvrstani su prema pretežnoj djelatnosti na temelju NKD-a 2007. (NN, br. 58/07. i 123/08.). Prema veličini razvrstani su na razrede od 1 do 7.

Kriterij za određivanje veličine poslovnog subjekta jest broj zaposlenih. Poslovni subjekti veličine 1 jesu oni s 0 – 4 zaposlenih, veličine 2 s 5 – 9 zaposlenih, veličine 3 s 10 – 19 zaposlenih, veličine 4 s 20 – 49 zaposlenih, veličine 5 s 50 – 99 zaposlenih, veličine 6 sa 100 – 249 zaposlenih i veličine 7 s 250 i više zaposlenih. Za poslovne subjekte kojima je pretežna djelatnost izvan trgovine upotrebljava se broj zaposlenih u trgovinskim djelatnostima.

Metoda koja se koristi za izbor uzorka jest *cut-off* metoda. Uzorkom su obuhvaćeni svi poslovni subjekti s 10 i više zaposlenih te *cut-off* metodom one jedinice koje imaju manje od 10 zaposlenih, a svojim prometom obuhvaćaju 70% ukupnog prometa u svakom razredu odjeljka 47 NKD-a 2007. Zbog primjene *cut-off* metode odabira uzorka ne izračunavaju se standardna pogreška i koeficijent varijacije.

Primjenom Zakona o službenoj statistici (NN, br. 25/20.) došlo je do promjene u načinu obrade podataka o prometu trgovine na malo u Gradu Zagrebu. Od rujna 2020. podaci se obrađuju prema sjedištu poslovnog subjekta (organizacijski princip), tj. obuhvaćeni su poslovni subjekti registrirani u Statističkome poslovnom registru Državnog zavoda za statistiku sa sjedištem u Gradu Zagrebu.

Mjesečni podaci o prometu trgovine na malo obrađeni prema sjedištu poslovnog subjekta za 2019. i 2020. dostupni su u Excel formatu na poveznici [Trgovina na malo](#).

Definicije

Promet je vrijednost svih prodanih roba i obavljenih usluga na tržištu tijekom mjeseca, bez obzira na to jesu li naplaćene. U promet je uključen porez na dodanu vrijednost. Promet u trgovini na malo prati se kao ukupan promet trgovaca na malo (odjeljak 47 NKD-a) i promet od trgovine na malo.

Ukupan promet trgovaca na malo (odjeljak 47 NKD-a) jest promet što ga ostvaruju svi poslovni subjekti kojima je trgovina na malo pretežna djelatnost (razvrstani u odjeljak 47 NKD-a 2007.).

Promet od trgovine na malo jest promet što ga ostvaruju svi poslovni subjekti koji tu djelatnost obavljaju bez obzira na pretežnu djelatnost u kojoj su registrirani.

Trgovačke struke predstavljaju stvarni pretežni asortiman prodaje u trgovini na malo koji se također određuju na osnovi NKD-a 2007.

Nominalni indeksi prometa prikazuju kretanje prometa u tekućim cijenama.

Utjecaj na ukupan indeks pokazuje umnožak udjela trgovačke struke u ukupnom prometu i stope rasta ili pada prometa u tromjesečju tekuće godine u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine podijeljen sa 100.

¹⁾ Izvor: DZS

Kratice

br.	broj
DZS	Državni zavod za statistiku
GUGEOSP	Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje
NKD 2007.	Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007.
NN	Narodne novine
tj.	to jest
tzv.	takozvani

Znakovi

-	nema pojave
%	postotak

Priredio i objavio Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje
Odjel za statističke i analitičke poslove
telefon: 01/610-1950
<https://www.zagreb.hr/statistika/30>
e-mail: geos@zagreb.hr
Sv. Ćirila i Metoda 5, Zagreb